

NEDELJA

20 MAJ 2016 BR.259

DEO PUBLICISTIČKE AKTIVNOSTI NACIONALNOG NAFTNOG KOMITETA SRBIJE

www.wpcserbia.rs

PROGNOZA RADI NAVOĐENJA CENA NAFTE

DIRIGENT

Goldman
Sachs

Bill i Melinda Gates nastavljaju sa izlaskom iz naftne privrede

Pretnje hegemoniji petrodolara?

Goldman Sachs veći trgovac gasom od Exxon

MOL: Cilj objedinjavanje rafinerijskih kapaciteta na jednom mestu

SADRŽAJ:

NAFTA:

- Reuters: Špekulatori mogu preokrenuti kretanje cena nafte - na kratak tok.....OVDE
- Pretnje hegemoniji petrodolara?.....OVDE
- Nestala veštačka prednost za američke rafinerije.....OVDE
- Akcionarima Shell-a preporučeno da odbiju predlog plate za čelnika kompanijeOVDE
- Rusija pred privatizacijom Bašnjefta.....OVDE
- Norveška otvara nedirnuta područja Arktika.....OVDE
- Bill i Melinda Gates prodali i akcije BP-a.....OVDE

GAS:

- Gasprom povećava proizvodnju gasa u 2016.....OVDE
- Počela gradnja grčke deonice gasovoda TAP.....OVDE
- EBRD sprema kredit od čak 1,5 milijardi evra za TAP.....OVDE
- Goldman Sachs veći trgovac gasom od ExxonMobil-a.....OVDE

REGION:

- MOL: Cilj objedinjavanje rafinerijskih kapaciteta na jednom mestu.....OVDE
- Pokrenut postupak protiv Karamarka zbog mogućeg sukoba interesa.....OVDE
- Crnogorska vlada najavljuje osnivanje Fonda za naftu.....OVDE
- Cene goriva u regionuOVDE

Crude Oil Brent May 20 2016 0645 GMT - 48.99 Livecharts.co.uk

Reuters: Špekulanti mogu preokrenuti kretanje cena nafte - na kratak tok

LONDON - Koliko i kako Goldman Sachs utiče na „dirigovanje“ kretanja cena nafte pokazuje reakcija na

Foto Reuters

berzama posle analize ovog finansijskog kolosa, objavljene u nedelju, da je „brže nego što su analitičari banke očekivali, tržište nafte prešlo iz stanja gotovo potpune popunjenosti skladišta u deficit“. „Vraćanje tržišta nafte u fizičku ravnotežu konačno je počelo“, saopšteno je iz banke koja je do tada bila jedan od najvećih pesimista u prognozama uravnoteženja situacije između ponude i potražnje. Mada su Goldmanovi eksperti (korigujući, usput, za desetak dolara prognozu cene WTI nafte za drugi i treći kvartal

ove godine) konstatovali ono što unazad par nedelja pokazuju podaci institucija od IEA, preko EIA, do desetina analitičara i nezavisnih eksperata, tržište je munjevito reagovalo i već dan kasnije, u ponedeljak cene Brenta i WTI nafte odskočile su za bezmalo tri procenta.

Veza sa hedž fondovima

„Goldman je izuzetno dobro povezan sa zajednicom hedž fondova i njegove procene su čuvene po načinu na koji utiču na cene nafte, barem u kratkom roku“, konstatuje „prvo naftno pero“ **Reutersa**, John Kemp u analizi prosleđenoj uredništvu ove publikacije **NNKS**. Kemp, međutim, ukazuje da su Goldman i većina hedž fondova različito procenjivali trend na tržištu nafte na početku godine. Dok je banka bila krajnje rezervisana, hedž fondovi su prigrabili rekordne pozicije u fjučersima i opcijama, kladeći se na rast cena nafte. Od početka januara do kraja aprila, ovi (za razliku od investicionih) po prirodi špekulativni fondovi, gotovo su utrostručili svoje duge pozicije za Brent i WTI sa 234 miliona barela, na rekordnih 663 miliona barela. U isto vreme kratke pozicije očekivanja pada cena nafte srezane su za 208 miliona barela, piše Kemp.

Oprez na kratak rok

Reutersov analitičar, međutim, navodi da je u poslednjih par nedelja samo Goldman zauzeo poziciju „bikova“ - kako berzanskim žargonom imenuju aktere koji predviđaju rast cena - dok su hedž fondovi prešli na stranu „medveda“ i odlučili se da uberu profite od dotadašnjeg rasta cena nafte.

U prilog Goldmanovoj poslednjoj prognozi idu i podaci o snažnoj potrošnji u SAD i Indiji, i povećanom broju prekida, odnosno poremećaja proizvodnje u više velikih zemalja, Kanadi i Nigeriji posebno. Svi ti indikatori bi mogli da privuku veću pažnju špekulanata prema dugim pozicijama, navodi Reuters, ali i konstatuje da su cene nafte već dosta odskočile iznad pozicije iz februara ove godine „anticipirajući“ uravnoteženje situacije koje se sada događa.

Poenta analize Reutersa da „na kratak rok“ treba ostati oprezan u prognozi kretanja cena nafte je rizik da se špekulatori u isto vreme odluče da napuste, odnosno prodaju, svoje pozicije. S druge strane, oporavljene cene mogu vratiti u život neke u međuvremenu zatvorene bušotine i odložiti tako vraćanje tržišta u ravnotežu. Na duži rok, tačnije do 2018/19, ostaje na snazi ocena da će tržište nafte zabeležiti veliki manjak na strani ponude, konstatuje Kemp.

G'DRIVE FUEL

100
OKTANA

**MOĆNA
TRANSFORMACIJA**

POVEĆANJE SNAGE MOTORA DO 7%

POBOLJŠANA DINAMIKA UBRZANJA DO 10%

SMANJENJE NASLAGA NEČISTOĆA NA MOTORU DO 6 PUTA

**NAJBOLJE JE
PRED VAMA**

Pretnje hegemoniji petrodolara

VAŠINGTON - Američka think-tank organizacija Atlantic Council piše da Rusija, Kina i još neke države „korak po korak“ sprovode mere sa ciljem smanjenja zavisnosti od američkog dolara. Ova institucija konstatuje da bi ti potezi mogli da uzdrmaju poziciju *petrodolara* na svetskom tržištu. „Ako Rusija ne uspe da izgradi sopstvenu referentnu vrednost marke, kalkulacije vezane za izvozne sirovine radiće se u rubljama. „Prelaskom na rublju, američka valuta pretaće da bude jedan od dva temelja hegemonije Vašingtona u svetu (drugi je vojna nadmoćnost)“, ocenjuje Atlantic Council. U analizi se navodi i da Kina takođe trenutno razvija sopstveni reper, dok Iran i Venecuela od ranije podržavaju napuštanje dolara kao merila vrednosti sirove nafte. Zaključak teksta je da „postoji mogućnost da su u toku velike promene unutar svetske finansijske i trgovačke strukture, koje u velikoj meri mogu oslabiti američku poziciju“.

Akcionarima Shell-a: Odbijte predlog plate za čelnika kompanije

LONDON - Dve savetodavne firme akcionara Royal Dutch Shella preporučile su svojim klijentima da na narednoj godišnjoj skupštini glasaju protiv platnog paketa predloženog za glavnog izvršnog direktora (CEO) anglo-holandskog naftnog kolosa Bena Van Beurdena (foto), ocenjujući njegov

bonus preteranim. Iz firme PIRC navode da je Beurdenov bonus za 2015, u visini od 245% od njegove ukupne prošlogodišnje plate, neprihvatljiv, dok firma Glass Lewis takođe poziva svoje klijente, vlasnike akcija u Shell-u, da se usprotive predlogu. Van Beurdenova plata u 2015. uvećana je za 2,1%, na 1,4 miliona evra, dok je njegov godišnji bonus povećan za 6,1%, na 3,5 miliona evra, dok su ukupne nadoknade, uključujući penzijske dodatke i „poresko ujednačenje“ smanjene 77% na godišnjem nivou, na 5,58 miliona evra, prenosi **Bloomberg**. Shell, koji je ove godine kompletirao megakupovinu gasne kompanije BG Group, zabeležio je u međuvremenu pad vrednosti akcije za 31%, uz pad neto dobiti od 53%. Većina deoničara konkurentske naftne kompanije BP, odbacila je prošlog meseca na jednom savetodavnom glasanju predlog o povećanju primanja izvršnog direktora tog britanskoj majorsa, Boba Dodley-a, podseća agencija.

LUKOIL "ECTO Diesel".
Navikni se da budeš snažniji.

PORSCHE PREPORUČUJE **ecto**
DIESEL

Sa ukidanjem embarga na izvoz nafte nestala veštačka prednost za američke rafinerije

NJUJORK - Nekoliko meseci posle ukidanja zabrane Vašingtona na izvoz američke sirove nafte, postaje jasno da je jedan neočekivani sektor naftne privrede imao osetne koristi dok je embargo bio na snazi - američke rafinerije, piše specijalizovani portal **Oilprice.com**. Rafinerije su uživale u pravoj eksploziji rasta i zarada u poslednjih par godina, usled kombinacije faktora, počev od jeftine, zaštićene američke nafte i padajućih cena koje nisu u potpunosti bile reflektovane u cenama benzina. Obe te pogodnosti su sada nestale, što će se naravno odraziti i na buduće zarade rafinerija u SAD. Dok je decenijski američki embargo bio na snazi, nafta proizvedena u SAD stvarala je višak te sirovine u okviru domaćeg tržišta, pa je njena cena na ovaj veštački način bila ispod one na svetskom tržištu. To je, jasno, bilo pogodno za američke rafinerije koje su mogle da kupuju američku naftu i prerade je sa većim maržama od ino konkurenata u derivate, od benzina, do avio goriva. Te proizvodne cene nisu odražavale niže domaće cene već veće cene nafte na svetskom tržištu.

Rusija pred privatizacijom Bašnjefta

MOSKVA - Privatizacija ruske naftne kompanije Bašnjefst mogla bi se realizovati već u prvoj polovini ove godine, rekao je ove nedelje ministar za ekonomski razvoj. Aleksej Uljukajev je prošlog meseca najavio mogućnost da vlada proda sve deonice u toj državnoj kompaniji. Kako ga citira agencija **TASS**, on je u utorak rekao da je ruski predsednik Vladimir Putin izdao naredbu koja dozvoljava prodaju prvih 50 odsto državnog udela u Bašnjefstu i dodao da bi čitav posao mogao biti

zaokružen u toku ove godine. „Tehnički je moguće da se to odradi u prvoj polovini godine“, rekao je Uljukajev. **TASS** piše da bi predsednik najveće privatne ruske naftne kompanije Lukoil, Vagit Alekperov, mogao biti pretendent na kupovinu do polovine udela u Bašnjefstu.

Norveška otvara nedirnuta područja Arktika

OSLO – Norveška je posle više od dve decenije odobrila u sruđu prva nova područja za istraživanje nafte,

u nameri da nadomesti opadajuću proizvodnju u svojim starim poljima u Severnom moru. Postepeno otvaranje novih područja ima za cilj da održi profitabilnom proizvodnju nafte i posle 2030. godine, kazala je resorni ministar Tord Lien. Kompanijama su ujedno prvi put odobreni poslovi istraživanja i proizvodnje nafte u norveškom delu Arktika, uključujući oblasti u Barenčovom moru koja su donedavno bila predmet četiri decenije dugog spora

oko razgraničenja sa Rusijom. Ukupno deset licenci za bušenje ponuđeno je grupi od 13 kompanija, uključujući domaći Statoil, američke Chevron i ConocoPhillips i ruski Lukoil, javlja portal **Nasdaq**. Upadljivo je da britanski kolos BP i ruski državni gigant Rosnjeft nisu dobili ni jednu licencu, iako su učestvovali na tenderu.

Bill i Melinda Gates nastavljaju sa izlaskom iz naftne privrede

LONDON - Fondacija Billa i Melinde Gates (*foto AFP*) prodala je kompletan udeo u BP-u, vredan 187 miliona dolara, nastavljajući sa povlačenjem svojih investicija u sektoru nafte. Gates je svojedobno rekao da je rasprodaja deonica kompanija koje rade s fosilnim izvorima "pogrešno rešenje za klimatske promene", ali su investicije njegove fondacije u velike kompanije u tom sektoru pale su za 85% od 2014. Pre prodaje udela u BP-u između, fondacija je u drugoj polovini 2015. prodala 824 miliona dolara vredan udeo u ExxonMobil-u. BP je objavio 6,5 milijardi dolara godišnjeg gubitka u februaru, a Exxon je pod istragom zbog sumnji da je lagao investitore vezano za potencijalni uticaj posledica klimatskih promena na tu kompaniju. Fondacija bračnog para Gates ima politiku da ne komentariše svoje investicije, a javni podaci s početka 2014. kažu da je držala 1,4 milijarde dolara vredne akcije u velikim kompanijama koje rade s fosilnim izvorima energije, objavio je *Guardian*.

GAS

Gasprom povećava proizvodnju gasa u 2016.

MOSKVA – Gasprom će ove godine povećati proizvodnju gasa, ali je usporio projekat gradnje gasovoda Snaga Sibira kojim je planirao da od 2018. počne transport gasa do Kine, rekao je u utorak potpredsednik ruske kompanije Vitalij Markelov (foto). Gasprom planira da proizvede u ovoj godini 452,5 milijardi kubnih metara prirodnog gasa, naspram 418,5 milijardi iz prošle godine, rekao je on. Reuters navodi da je Gasprom, u nameri da smanji zavisnost od trenutno jedinih cevovodnih isporuka gasa Evropi, počeo gradnju gasovoda prema Kini sa planom da tuda godišnje isporučuje 38 milijardi kubika gasa. Time će Kina, posle Nemačke, postati najveći uvoznik ruskog gasa. Markelov je kazao da je od oko 3.000 kilometara dugog gasovoda Snaga Sibira, 115 km već izgrađeno, a 400 km je planirano da se kompletira do kraja godine. Gasprom je ranije bio najavio da će do 2017.

izgraditi 800 km tog gasovoda. „Smanjili smo očekivani ritam gradnje radi optimizacije troškova“, objasnio je Markelov, ali je dodao da predviđeni rok završetka gasovoda u 2018. ostaje na snazi.

SRBIJAGAS

ПОСВЕЋЕНИ ЧИСТОЈ ЕНЕРГИЈИ

ЈП „Србијас“
Народног фронта 12, Нови Сад, Србија
Тел: +381 21 481 1004, +381 21 481 2703 / Факс: +381 21 481 1305
www.srbijagas.com

Počela gradnja grčke deonice gasovoda TAP

SOLUN - Grčka je u utorak u Solunu obeležila početak gradnje 550 kilometara duge sekcije Transjadranskog gasovoda (TAP), treće deonice tzv. Južnog gasnog koridora kojim od 2020. godine treba do Evrope da stigne prvi put direktno i mimo Rusije azerbejdžanski gas. Premijer Grčke Aleksis Cipras rekao je da će gas iz TAP-a, koji iz Grčke ide preko Albanije, ispod Jadrana do Italije (ukupnom trasom od 879 km), takođe ići na tržišta jugoistočne i centralne Evrope preko interkonektora Grčka-Bugarska (IGB), kapaciteta tri do pet milijardi kubika, planiranog da se izgradi u 2018. godini. S druge strane, planirano je da se na TAP u Albaniji nastavi Jonsko-jadranski gasovod, kojim bi se par milijardi kubika gasa transportovalo na tržišta Crne Gore, BiH i Hrvatske.

Južni gasni koridor kreće od azerbejdžanskog mega polja Šah Deniz Južnokavkaskim gasovodom preko Gruzije do Turske, gde se nadovezuje na gasovod TANAP, da bi se na tursko-grčkoj granici spojio sa TAP-om. Početni kapacitet gasovoda je deset milijardi kubika, a u drugoj fazi 20 milijardi, što su relativno skromne količine da bi značajnije poremetile oslonac Evrope na ruski gas. Deoničari TAP-a, BP (20 %), SOCAR (20 %), Snam (20 %), Fluxys (19 %), Enagas (16 %) i Axpo (5 %), već su dobili narudžbe za više od dve trećine od 10 milijardi kubika gasa koliko treba kroz četiri godine da krene tom cevi do Italije.

EBRD sprema kredit od čak 1,5 milijardi evra za TAP

LONDON - Evropska banka za obnovu i razvoj (EBRD) razmatra mogućnost kreditiranja gradnje gasovoda TAP sa zajmom od 1,5 milijarde evra, kazao je za **Reuters** Ricardo Pulitti, direktor sektora banke zaduženog za energetiku. "Razmatramo ga iz sopstvenih sredstava odobrimo do 500 miliona evra za TAP, a nastojaćemo da u razgovoru s drugim bankama dogovorimo sindikalni kredit do milijardu evra. To će ukupno biti najveći zajam koji je banka ikada odobrila", kazao je Pulitti. Gradnja TAP-a procenjena je na 6 milijardi evra.

Goldman Sachs veći trgovac gasom od ExxonMobil-a!

NIJUEK - Američka investiciona banka Goldman Sachs diskretno se pozicionirala kao jedan od vodećih snabdevača prirodnim gasom u SAD, pretekavši u tom segmentu čak i naftne kolose Chevron i ExxonMobil, obelodanjuje **Financial Times**. Banka je prošle godine prodala bezmalo 38 milijardi kubnih metara gasa, dvaput više nego 2013. godine, što odgovara četvrtini ukupne potrošnje američkih domaćinstava. Time je Goldman Sachs zaseo na sedmo mesto liste najvećih severnoameričkih trgovaca gasom. U gasni biznis banka je ušla posle 2010. i kupovine poslova iz te oblasti u SAD od kanadske naftno-gasne

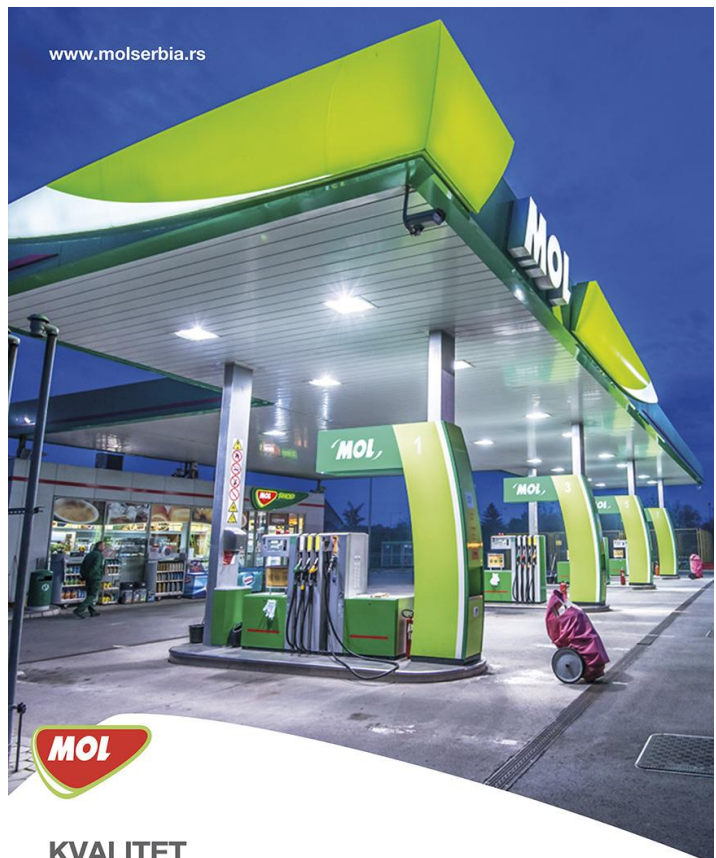

kompanije Nexen.

REGION

MOL: Cilj objedinjavanje rafinerijskih kapaciteta na jednom mestu

BUDIMPEŠTA - Mađarska naftna i gasna grupa Mol spremna je da kupi mrežu benzinskih stanica u Austriji uprkos tome što se prošle godine povukla s tog tržišta, kazao je u razgovoru za austrijske medije čelnik Molovog sektora za preradu i prodaju. "Ukoliko bude na prodaji neka mreža benzinskih stanica odgovarajuće veličine i kvaliteta, spremni smo da je kupimo", kazao je Ferenc Horváth. Mol se po njegovim rečima nije povukao iz Austrije zato što je to tržište zasićeno. Mreža nije dobro poslovala a bila je i premala, objasnio je. U segmentu veleprodaje mađarska kompanija i dalje posluje u Austriji, gde godišnje na prodaji derivata zarađuju oko 900 miliona evra, dodaje on. "U segmentu prerade i prodaje i u budućnosti ćemo se fokusirati na efikasnost i ne planiramo veće akvizicije", ističe Horváth. Napominje ujedno da još nisu doneli odluku o sudbini dve Inine rafinerije u Hrvatskoj "jer je mora odobriti i drugi deoničar" (vlada Hrvatske), tumači on. "Naš cilj je objedinjavanje rafinerijskih kapaciteta na jednom mestu", dodaje Horvath, tvrdeći da nema ekonomske logike da rafinerijski kapaciteti budu dva do tri puta veći od lokalne potražnje u Hrvatskoj. **Portfolio.hu**

**KVALITET
O KOM SE PRIČA**

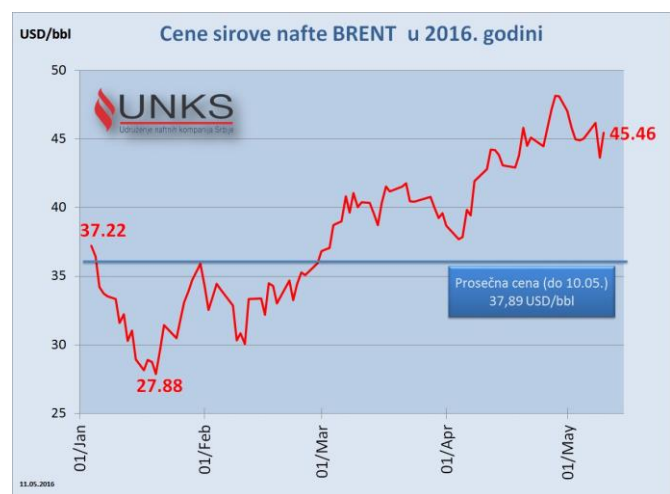
Pokrenut postupak protiv Karamarka zbog mogućeg sukoba interesa

ZAGREB - Hrvatsko Povereništvo za odlučivanje o sukobu interesa jednoglasno je u sredu odlučilo da se pokrene postupak radi utvrđivanja je li prvi potpredsednik Vlade Tomislav Karamarko i lider HDZ-a u sukobu interesa zbog poslovnog odnosa firmi njegove supruge i lobiste mađarske naftne kompanije MOL. Takođe će se ispitati je li Karamarko propustio da javno deklarirše odnos navedenih firmi. Zahtev za pokretanje postupka podneo je sam Karamarko, pošto se našao na udaru kritike kada je nedeljnik "Nacional" otkrio ugovor o saradnji firme njegove supruge, Ane Karamarko i firme lobiste mađarske naftne kompanije MOL, Josipa Petrovića. **Nacional** je objavio i dokumente prema kojima je vidljivo da je Petrović supruzi Karamarka u dve godine isplatio oko 60.000 evra za savetovanje iz područja energetike. Između Hrvatske i MOL-a vode se dva procesa arbitraže oko upravljačkih prava u Ini. Bivši premijer Ivo Sanader (HDZ) bio je pravosnažno osuđen da je primio deset miliona evra mita od predsednika uprave MOL-a Žolta Hernadija da bi omogućio mađarskoj naftnoj kompaniji da stekne upravljačka prava u Ini. Ustavni sud je tu presudu poništio i naložio novo suđenje. **Poslovni dnevnik**

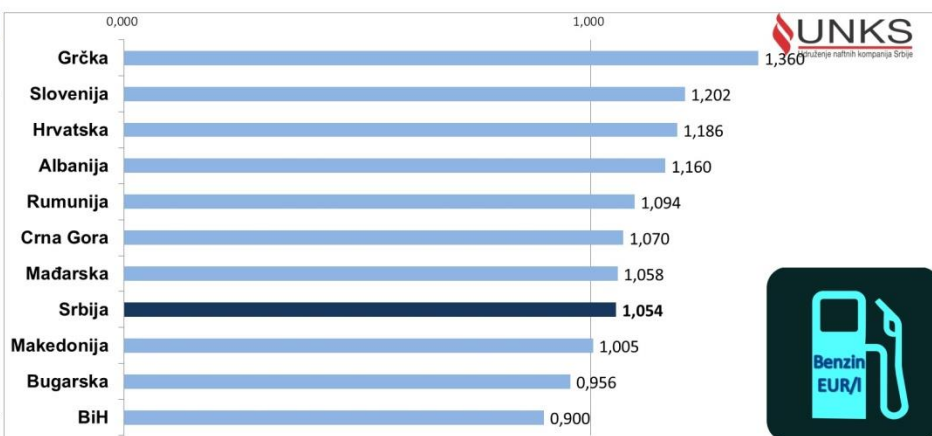
Crnogorska vlada najavljuje osnivanje Fonda za naftu

PODGORICA – Vlada Crne Gore je u sredu usvojila izmene i dopune Zakona o ugljovodonicima i odredila da najkasnije do 31. decembra 2017. godine bude osnovan fond za naftu i gas. U fond će se slivati deo novca koji država prihoduje od poreza na dobit kompanija koje pronadju i proizvode naftu i gasa u podmorju te zemlje. Od ukupnog prihoda, fondu će pripadati 85%, a državnom budžetu 15 odsto. Stopa poreza na ugljovodonike iznosi 54 odsto. Vlada je početkom februara koncesiju za istraživanje nafte i gasa za četiri istražna bloka kod Ulcinja odobrila konzorcijumu koji čine italijanski Eni i ruski Novatek. **Montena**

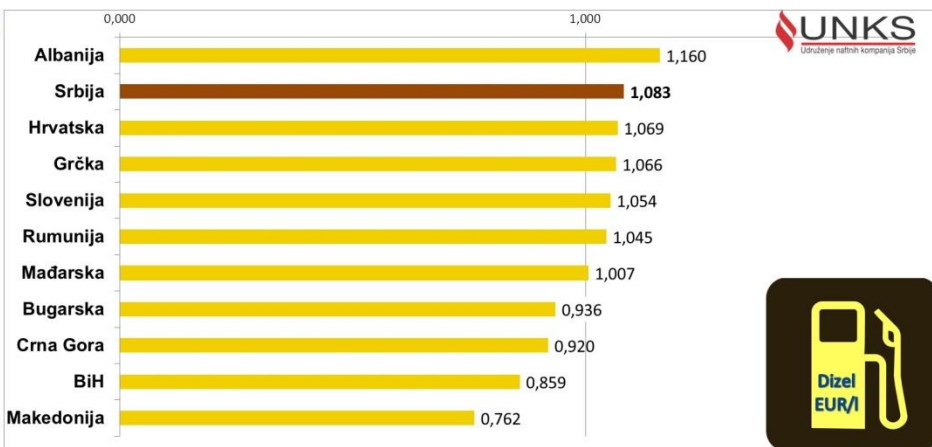

Prosečne maloprodajne cene goriva u zemljama regiona
18.05.2016. izraženo u EUR po srednjem kursu nacionalnih banaka

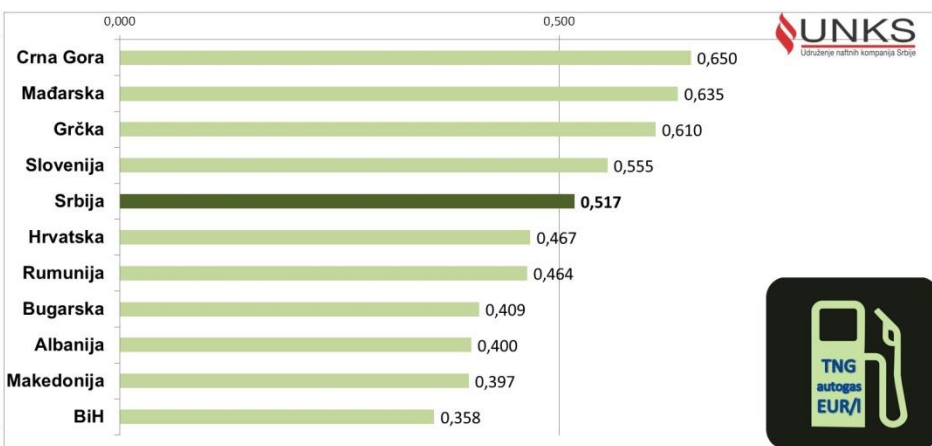
Benzin BMB 95 EN228 (EUR/l)		
	BMB 95 (EN 228)	u odnosu na prosečnu cenu regiona
		
Grčka	1,360	124,20%
Slovenija	1,202	109,77%
Hrvatska	1,186	108,27%
Albanija	1,160	105,93%
Rumunija	1,094	99,95%
Crna Gora	1,070	97,72%
Mađarska	1,058	96,60%
Srbija	1,054	96,30%
Makedonija	1,005	91,77%
Bugarska	0,956	87,32%
BiH	0,900	82,18%
Prosečna cena u regionu		1,095

Dizel EN590 (EUR/l)		
	Evro dizel (EN 590)	u odnosu na prosečnu cenu regiona
		
Albanija	1,160	116,42%
Srbija	1,083	108,65%
Hrvatska	1,069	107,32%
Grčka	1,066	106,98%
Slovenija	1,054	105,78%
Rumunija	1,045	104,91%
Mađarska	1,007	101,06%
Bugarska	0,936	93,90%
Crna Gora	0,920	92,33%
BiH	0,859	86,20%
Makedonija	0,762	76,45%
Prosečna cena u regionu		0,996

TNG Autogas EN589 (EUR/l)		
	TNG autogas (EN 589)	u odnosu na prosečnu cenu regiona
		
Crna Gora	0,650	130,89%
Mađarska	0,635	127,93%
Grčka	0,610	122,84%
Slovenija	0,555	111,76%
Srbija	0,517	104,17%
Hrvatska	0,467	94,09%
Rumunija	0,464	93,36%
Bugarska	0,409	82,37%
Albanija	0,400	80,55%
Makedonija	0,397	79,97%
BiH	0,358	72,07%
Prosečna cena u regionu		0,497

Informacije o
carinskim
propisima

Informacije o
porezima

Izrada
biznis
planova

Pomoć oko
projekata
za EU

Pravna pomoć
i ljudski
resursi

Pomoć
prilikom
izvoza

Podrška u
traženju poslovnih
partnera

Istraživanje
stranih
tržišta

Pomoć
pri pokretanju
biznisa

Kako da pokrenem sopstveni posao?

Pozovite nas
011/33 00 910

NOVA KOMORA. NOVE USLUGE. ZA SMART BIZNIS

WPCSERBIA

NEDELJA - DEO IZDAVAČKE DELATNOSTI NNKS

Autor, urednik, dizajn: Dušan Daković

Informacije objavljene u ovom pregledu ne treba nužno tumačiti kao stav, ili opredeljenje NNKS prema temama kojima se bave